

hamboorg.city

Jugendamt — Завдання, допомога та права батьків

Що робить Jugendamt, яку допомогу надає та які права мають батьки в Німеччині.

Deutsche Begriffe: Jugendamt | Kinderschutz | Sorgerecht | Inobhutnahme | Hilfe zur Erziehung | Kindeswohl

---

Що таке Jugendamt?

Jugendamt — це **комунальна установа**, яка існує в кожному місті та районі. Вона відповідає за всі питання, що стосуються **дітей, молоді та сімей**. Багато іноземців знають Jugendamt передусім як «установу, яка забирає дітей» — але це **помилкове уявлення**.

Jugendamt — це насамперед **служба допомоги та консультацій**. Inobhutnahme (вилучення дитини з сім'ї) — це **останній крок** і відбувається лише в разі **гострої загрози благополуччю дитини**.

Завдання Jugendamtu

Консультавання та підтримка

- **Консультавання з виховання** — при проблемах із вихованням, школярських труднощах, конфліктах у період дорослішання
- **Сімейне консультавання** — при сімейних проблемах, розлученні, розводі
- **Влаштування місця в дитячому садку** — право на місце опіки з 1 року
- **Робота з молоддю** — молодіжні центри, канікулярні програми, спортивні заняття
- **Фінансова допомога** — авансова виплата утримання, економічна допомога молоді

Допомога у вихованні (HzE)

Якщо батькам потрібна **підтримка у вихованні**, Jugendamt пропонує різні форми допомоги (§§ 27–35 SGB VIII):

Форма допомоги	Що це таке?
Консультування з виховання (§ 28)	Консультації зі спеціалістами (психологами, соціальними педагогами)
Соціально-педагогічна сімейна допомога (§ 31)	Сімейний помічник регулярно відвідує дім
Виховавець (§ 30)	Підтримка дитини/молодої людини
Денна група (§ 32)	Денна опіка з освітньою підтримкою
Прийомна сім'я (§ 33)	Дитина живе в прийомній родині
Виховання в установі (§ 34)	Дитина живе в групі/установі
Інтенсивна соціально-педагогічна індивідуальна опіка (§ 35)	Для молоді в особливих кризових ситуаціях

Важливо: Ці послуги **добровільні** — батьки повинні дати згоду (крім випадків загрози благополуччю дитини).

Захист дітей

Jugendamt має **обов'язок** захищати дітей від шкоди:

- **Зanedbanня** — недостатнє харчування, гігієна, медична допомога
- **Фізичне насильство** — удари, ляпаси, травми
- **Емоційне насильство** — постійні крики, приниження, ізоляція
- **Сексуальне насильство**

Коли виявляється загроза благополуччю дитини (напр., від сусідів, учителів, лікарів):

- 1. Jugendamt розслідує** скаргу
- 2. Домашній візит** — спеціалісти відвідують сім'ю (зазвичай попередньо анонсовано)
- 3. Пропозиція допомоги** — консультування, сімейна допомога, підтримка
- 4. Inobhutnahme** — лише при гострій небезпеці (дитина тимчасово переходить під опіку)

Ваші права як батька

Принцип

Батьківські права в Німеччині мають особливий захист Конституцією (ст. 6 ЗНД):

> "Виховання та опіка над дітьми є природним правом батьків і передусім їхнім обов'язком".

Це означає: **Ви вирішуєте**, як виховувати своїх дітей — доки **благополуччя дитини** не міцне під загрозою.

Право на консультування та допомогу

- У вас є **право на консультування** від Jugendamt — **безкоштовно**
- Ви можете **запросити допомогу у вихованні** — Jugendamt повинен перевірити, чи вам вона належить
- Ви маєте право **брати участь у виборі виду допомоги** (право вибору, § 5 SGB VIII)

Під час домашнього візиту

- Jugendamt **не може зайти до вашого дому без вашої згоди** (недоторканність житла, ст. 13 ЗНД)
- **Виняток:** У разі **гострої небезпеки** (невідкладна загроза), Jugendamt може діяти без вашої згоди — але повинен **негайно** залучити сімейний суд
- Ви маєте право на **адвоката** (в сімейних справах суд часто призначає адвоката)

У разі Inobhutnahme

Якщо Jugendamt бере вашу дитину під опіку:

- Сімейний суд повинен вирішити **не пізніше наступного робочого дня**
- Ви маєте право на **негайне сповіщення та прослуховування**
- Ви можете найняти **адвоката** (можлива юридична допомога)
- Дитина отримує власного **представника в справі** (адвоката дитини)
- Inobhutnahme є **тимчасовою** — метою завжди є повернення в родину

Опіка

Спільна опіка

- **Одружені батьки** — автоматично спільна опіка
- **Неодружені батьки** — мати автоматично має виключну опіку; батько може подати **декларацію опіки** в Jugendamt або у нотаріуса (безкоштовно!)

Опіка при розлученні/розводі

- Як правило, **спільна опіка** залишається в силі
- Лише за клопотанням до сімейного суду один з батьків може бути **позбавлений** опіки
- **Право визначення місця проживання** (де живе дитина) може бути врегульоване окремо

Законний представник (Beistandschaft)

Jugendamt може виконувати функцію **законного представника** дитини (§ 1712 BGB):

- Допомога при **встановленні батьківства**
- **Розрахунок та стягнення утримання**
- Безкоштовно та добровільно

Послуги Jugendamt

Авансова виплата утримання

Якщо батько/матір, зобов'язаний утримувати дитину, **не платить**, Jugendamt допомагає:

- Для дітей до 17 років
- **Розмір (2026):** €187–314/місяць (залежно від віку дитини)
- **Подання заяви** в Jugendamt
- Без часового обмеження (раніше максимум 72 місяці)

Плата за дитячий садок

- Jugendamt **покриває плату за дитячий садок**, якщо ви не можете це собі дозволити
- Подання заяви на **економічну допомогу молоді** в Jugendamt
- Залежить від доходу — часто повністю покривається для отримувачів базової допомоги або малодохідних осіб

Освіта та участь (BuT)

- Допомога на **шкільні матеріали** (€156/рік)
- **Обіди** в школі/садку (безкоштовно)
- **Шкільні екскурсії** та екскурсійні поїздки
- **Додаткові заняття** за необхідності
- **Спортивний клуб/музична школа** (€15/місяць)

Поширені непорозуміння

"Jugendamt забирає дітей у батьків"

Неправда. Inobhutnahme — це **останній крок** і допускається лише при **гострій загрозі благополуччю дитини**. Більш ніж у 95% випадків Jugendamt **працює разом** з батьками для покращення ситуації.

"Якщо я звернусь до Jugendamtu, вони заберуть мою дитину"

Неправда. Jugendamt — це **служба консультування**. Якщо ви добровільно шукаєте допомогу, це свідчить про вашу **відповідальність як батька** — а не навпаки.

"Jugendamt віддає перевагу німецьким батькам"

Неправда. Jugendamt зобов'язаний ставитися до всіх сімей **однаково**, незалежно від національності, релігії чи статусу перебування.

"У моїй країні немає Jugendamtu, тому мені не потрібно це дотримуватись"

В Німеччині Jugendamt має **законний мандат** (SGB VIII). Важливо знати німецькі правила захисту дітей — наприклад, **фізичне покарання** дітей заборонено в Німеччині (§ 1631 BGB: "Діти мають право на виховання без насильства").

Поради для іноземних сімей

- 1. Не бійтеся** — Jugendamt — це служба допомоги, а не судовий орган
- 2. Активно шукайте допомогу** — консультування з виховання безкоштовне та конфіденційне

3. Ненасильницьке виховання — фізичне покарання заборонено в Німеччині

4. Декларація опіки — неodrужені батьки повинні подати декларацію

5. Вимагайте перекладача — Jugendamt повинен надати перекладача за потреби

6. Подайте заяву на авансову виплату утримання — якщо інший батько не платить

--- Стан: Березень 2026. Вся інформація без гарантій.